

Kakšno bo leto, ki je pred nami?

Pred prazniki smo se predstavniki organizacij starejših srečali na pogovoru pri predsedniku vlade Borutu Pahorju. Na srečanje smo prišli z upanjem, da bodo tisti, ki odločajo o kakovosti našega življenja, prisluhnili našim pričakovanjem in potrebam.

Predsednik vlade napoveduje leto 2009 kot leto krize, ki se bo poglobljala vse leto. Skrbi nas, kako bodo zdržali tisti, ki s svojimi pokojninami že zdaj ne pridejo do konca meseca. Marsikateri otroci staršev z nizkimi pokojninami imajo tudi sami nizke plače. Kako bodo pomagali staršem, če še svojim otrokom ne morejo?

Kaj bomo storili v društvih, da omilimo stiske starejših? Bolj kot kadarkoli poprej je potrebno prav v vsakem društvu uvesti redne obiske tistih, ki so se znašli v stiski. Pomoč Rdečega križa in Karitas lahko usmerimo k tistim, ki so pomoči najbolj potrebni. Opozorimo lahko centre za socialno delo na stisko tistih, ki niso navajeni prositi in so raje lačni. Lahko pomagamo otrokom tistih, ki so onemogli, in jih pogosteje obiskujemo. Lahko začnemo zbirati prispevke za najrevnejše med nami, da bodo lažje prebrodili stisko. Izletov bo najbrž bistveno manj kot druga leta. Zato bo treba več aktivnosti v društvih nameniti osamljenim.

Na pobudo predsednika vlade smo v koordinaciji nevladnih organizacij starejših KOSOS v naslednjih dneh sestavili memorandum, za katerega upamo, da ga bo vlada upoštevala pri delu: pričakujemo, da nas bo vlada vsakič pritegnila k razpravam o starejših in o medgeneracijskem sodelovanju ter o naraščajoči revščini med upokojujenci.

Bojim se, da je pred nami res trdo leto. V zvezi si bomo prizadevali, kolikor bomo mogli, da država ne bo več varčevala pri starejših in najbolj revnih, kot je to počela doslej. Pričakujemo vašo pomoč pri pritisku na tiste, ki odločajo o naših življenjih.

Težko bo. A nekaj dobrega prinesejo tudi časi stiske. Povežejo nas, spet se bomo naučili, da je uspešna samo tista družba, kjer ljudje skrbijo drug za drugega. Morda bo to šola za tiste naše otroke, ki so v minulih dveh desetletjih iskali le dobiček in jim ni bilo mar ljudi okoli sebe.

Mateja Kožuh Novak

ZDUS plus je interni obveščevalac Zveze društev upokojujencev Slovenije in ni v prodaji. Urednik: Matjaž Vizjak. Fotografije so iz albuma našega člana in predsednika strokovnega sveta Milana Pavlina

vsebina

Prostovoljci smo ljudje dobre volje	2
S predsedniki društev	4
Projekt Raznovrstnost je bogastvo družbe je zaključen	6
Seje v mesecu decembru 2008	10
www.zdus-zveza.si	13
Iz predloga letnega programa 2009	14
Obvestila	16

Na spletu odpri www.zdus-zveza.si

Prostovoljci smo ljudje dobre volje

Prostovoljstvo ima širok pomen in pod to besedo si predstavljamo marsikaj. Tudi v leksikonih in enciklopedijah ni mogoče najti pomensko odgovora: leksikoni in enciklopedije največkrat pišejo o vojaškem prostovoljstvu.

Nato sem iskal pod pojmom filantropija in našel sem razlago o gibanju, o prizadevanjih za vzgajanje v skladu z naravo in razumom. Pa vendar filantropija pomeni več: človekoljubje. In kdo je človekoljub, humanist: človek, ki z dejanji podpira občo naravnost za spoštovanje človeškega dostojanstva in skrb za sočloveka.

Iskal sem zakon o prostovoljstvu, a ga še ni! Vendar sem v predlogu zakona našel vsebinsko opredelitev: prostovoljno delo je delo, ki ga po svoji svobodni odločitvi in brez pričakovanja materialnih koristi opravlja posameznik v dobro drugih ali za skupno javno korist.

Bistvo človečnosti je v medsebojni povezanosti. Ljudje smo družbena bitja. Sreča ni le v materialnih koristih. Je predvsem v dobrem počutju, v občutku tako materialne kot splošne varnosti, v čustvenem življenju, v medsebojnih odnosih, v občutku koristnosti in v notranjem zadovoljstvu.

Prostovoljci smo bili, ko smo pomagali sošolcu pri premagovanju učnih težav, ko smo gradili okolje in sebe v mladinskih delovnih brigadah, ko smo bolnemu sosеду pomagali na vrtu, ko smo pomagali drug drugemu graditi dom, smo prostovoljci, ko spremljamo soseda k zdravniku, ko pomagamo sočloveku v nesreči ... Nagrada je hvaležen pogled, zlasti notranje zadovoljstvo. Smo prostovoljci, ko pomagamo svojcem, sosedom ali neznancom, ne da bi pričakovali koristi zase, ko nudimo občasnno ali daljšo pomoč, ko komu damo droben nasvet ali pa sočloveku z nasmehom in besedo polepšamo trenutek ali dan, mu zmanjšamo osamljenost in stisko.

Prostovoljci smo ljudje dobre volje, ko sprejemamo in dajemo izraze hvaležnosti, ki z razumevanjem sprejemamo izpovedi stisk in težav.

Motivi za vključevanje so številni - od interesnih dejavnosti, notranjih motivov, želja po druženju, čustvenih potreb ...

In kaj je delo v društvih, v organizacijah, kjer se organizirano družimo

Prostovoljstvu raste ugled

Sodelovanje v projektu Starejši za večjo kakovost življenja starejših doma pomeni za društva upokojencev kakovostno spremembo v delovanju. Delo društev se vsebinsko krepi, težišče dela prehaja s sicer pomembnih oblik druženja na področje skrbi za položaj in razmere posameznega člana ter na skrb za ustrezen položaj generacije.

Uresničevanje nalog iz projekta Starejši za večjo kakovost življenja starejših doma, poznavanje dejanskih razmer, potreb in razmer omogoča kvalitetnejše delo društev, organiziranje samopomoči, omogoča večji vpliv društva na spremembe v lokalnem okolju, pa tudi širše. Varnost članstva je večja in večji je ugled društva v lokalnem in širšem okolju.

Izkušnje pri dosedanjem delu, dosežki dela lokalnih koordinacijskih organov, hitrejše reševanje najhujših primerov, pogostejše obravnavanje problematike najstarejših v pristojnih organih, nastajajoče medgeneracijsko sodelovanje, povečano zanimanje in pozornost do prostovoljstva kot nenadomestljivega dela družbe so spodbuda za nadaljnje delo in pozitivna ocena dosedanjega dela in prizadevanj.

Povečuje se tudi ugled prostovoljk in prostovoljcev. Prostovoljstvu raste ugled.

na podlagi želja, interesov, kjer smo aktivisti. Koliko organizacij-društev deluje in uresničuje svoje poslanstvo le na podlagi dela prostovoljcev!

Nekaj ciljev projekta Starejši za starejše

S prostovoljnimi delom v projektu Starejši za večjo kakovost življenja starejših:

- odpiramo vrata društev upokojencev osamljenim in pomoči potrebnim,
- povečujemo vpliv civilne družbe na odločanje o starejših in njihovih potrebah,
- odgovornim v javnih zavodih posredujemo informacije o starejših, ki potrebujejo in želijo pomoč,
- pomagamo drugim humanitarnim organizacijam poiskati tiste, ki so pomoči najbolj potrebni,
- vplivamo na izboljšanje storitev,
- premagujemo lastno osamljenost,
- polepšamo si dan,
- spet lahko koristno uporabljamo svoja znanja in izkušnje, ki smo si jih pridobili v življenju.

Višja oblika prostovoljstva je organizirano in usmerjeno prostovoljno delo, naj ima v imenu besedico prostovoljstvo ali ne. To je delo, ki je usmerjeno, vodeno, z jasno določenimi cilji in nalogami ter praviloma traja dlje časa. Je vsebinsko zahtevnejše, zahteva več priprav, večjo usposobljenost, kakovostno vodenje, red, vnaprej določena pravila in marsikdaj pomeni tudi obveznost in odgovornost (pretežno moralno) prostovoljca in prostovoljske organizacije, v našem primeru društva upokojencev.

Društva upokojencev, ki pristopa k organiziranemu prostovoljstvu, se mora zavedati, da je odgovorno za dobro delo in zadovoljstvo vseh sodelujočih - prostovoljcev in tistih, ki jim je delo namenjeno.

Društvo upokojencev nastajajo zaradi povezovanja upokojencev, druženja in so v bistvu samopomočne organizacije brez zaposlenih. Celotno delo temelji na prostovoljstvu, na prizadevanjih tistih, ki so prevzeli društvene dolžnosti. Večinoma smo se v društva včlanjevali, da ustvarjamo nove vezi, uresničujemo svoje konjičke, se družimo in se imamo lepo.

Družbene spremembe, demografska dogajanja, spremembe v delovnih razmerah, v družini, povečane socialne in zdravstvene potrebe, boj za pravičnejši položaj generacij, potreba po krepitvi medgeneracijskega sodelovanja, potreba po nadzoru nad delom uradnih institucij, pa številne stiske zlasti najstarejših, ugotavljanje resničnega stanja in potreb – vse to je narekovalo razmišljanja in iskanje rešitev v obliki organiziranega prostovoljstva, samopomoči v društvih. Nastajale so različne oblike povezovanja, vsebine dela, da je nastal je zahteven in obsežen projekt Starejši za večjo kakovost življenja starejših doma, v katerega je vključenih 153 upokojenskih društev s skoraj dva tisoč prostovoljkami in prostovoljci. Pričakujemo pa, da se bo letos vključilo v program vsaj še 30 društev upokojencev!

Aldo Ternovec

V Sloveniji je vrsta prostovoljskih organizacij s po več projekti. En pomembnejših je projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma, v njem sodelujejo prostovoljke in prostovoljci ZDUS. Projekt poteka skozi vse leto in prerašča že v gibanje. Družbeno pomemben je tudi projekt Slovenske filantropije, Sadeži družbe. Večina prostovoljcev je šolarjev, zato je tudi ta projekt pretežno eno generacijski. Oba projekta imata več stičnih točk, zato kar kličeta po medgeneracijskem povezovanju. Pa tudi sicer je prav, da se humanitarne organizacije, ki jih družijo skupni cilji, povezujejo.

Novi izzivi nastajajo pri načrtovanju in izvajanju projekta Hiša, Sadeži družbe, ki je mednarodno denarno podprt, poteka v Murski Soboti in že dobiva organizacijske in vsebinske oblike. Pričakujemo, da bodo izkušnje, ki tu nastajajo, dale spodbudne rezultate.

S predsedniki društev

Pobudo za pogovore s predsedniki društev smo v vodstvu ZDUS sprejeli z namenom, da

- preverimo zadovoljstvo članstva s politiko novega vodstva;
- dobimo neposredno informacije o težavah, s katerimi se soočajo društva;
- se pogovorimo o pomenu pokrajinskih zvez;
- seznanimo predsednike društev s finančnimi razmerami naše organizacije in
- se dogovorimo za boljše sodelovanje in povezovanje vseh treh ravni v letu 2009.

S predsedniki pokrajinskih zvez smo se 10. oktobra 2008 dogovorili o terminih in krajih sestankov v času od 15. oktobra do 9. decembra 2008, ko se je zvrstilo kar 15 sestankov. Zaradi objektivnih razlogov še nismo imeli sestankov z 18 društvi v Slovenskih goricah, ki pa bodo predvidoma v februarju letos. Udeležba je bila devetdesetodstotna, manjša je bila le udeležba med klubi v PZDU južne Primorske, Osrednje PZDU ter v Posavju in Zasavju.

Predsedniki društev in klubov v vseh pokrajinah so pozdravili srečanja in izrazili željo, da bi bilo v prihodnje več takih srečanj.

Vsi so tudi pozdravili politiko novega vodstva ZDUS. Zavedajo se, da bomo morali biti bolj agresivni kot doslej pri obrambi pravic starejših in upokojencev. Enotni so bili tudi v oceni, da se glas upokojencev premalo sliši v javnosti. ZDUS bi se morala tudi bolj opreti na lokalne medije.

Pripombe in priporočila društev

Veliko društev ima težave s pridobivanjem denarja za delo. Članarina je nizka, v velikem številu društev so starejši člani tudi oproščeni plačila članarine.

Sponsorjev je čedalje manj. Na občinah dobijo sredstva le, če se prijavijo na razpise. Društva želijo pridobiti status humanitarnih organizacij, da bi člani in njihovi sorodniki del dohodnine plačevali neposredno društvom.

Zavedajo se informacijskega zaostajanja starejših. Pričakovali so, da nam bo uspelo organizirati izobraževanje kandidatov za inštruktorje e-uprave, katerih imena smo zbirali že v začetku leta 2008. Prav tako so pričakovali obljubljeni računalnike.

Veliko društev nima prostorov za delo. Nekatera društva imajo premajhne prostore, da bi lahko imela računalnik, druga nimajo denarja za nakup opreme, za vzdrževanje in popravilo prostorov.

Članstvo se ponekod zadnja leta zmanjšuje. Potreben bo program za aktivno pridobivanje novih članov.

Ponekod niso zadovoljni z delom pokrajinskih zvez. Društva nimajo dovolj informacij, vodstev pokrajinskih zvez ne zanimajo njihove težave. Nekateri menijo, da bi morala društva s pokrajino podpisati pogodbo o medsebojnem sodelovanju.

Zadovoljni so s časopisom ZDUS plus. Niso pa vsi dobili prvih številka časopisa.

Problem je plačevanje avtorski pravic SAZAS. V društvih želijo, da uredimo zadevo, prav tako pričakujejo, da se bo ZDUS z Združenjem muzejev dogovoril za popuste pri vstopnini.

Dodaten denar za projekt Starejši za starejše. Nekatera društva, ki sodelujejo v projektu Starejši za starejše, menijo, da dobijo premalo denarja. Potrebovala bi denar za nakup drobnih daril za tiste, ki jih obiščejo. Opozorili so na naraščajočo revščino upokojencev.

Od ZDUS pričakujejo navodila za računovodje. Društva bi želela pomoč pri pripravi zaključnih poročil. Nekatera manjša društva bi želela, da bi računovodske posle prevzela ZDUS. Društva že vse leto pričakujejo obljubljeni računovodski računalniški program.

Večina jih želi letna srečanja upokojencev. Menijo, da festival za tretje življenjsko obdobje ne more nadomestiti letnega srečanja. Nekateri menijo, da je tri dni festivala preveč in da je na njem preveč sejemske dejavnosti.

Pomoč turističnim vodičem. DU pričakujejo pomoč ZDUS pri ureditvi statusa društvenih turističnih vodičev.

O delu članarine za ZDUS in PZDU je precej pomislekov. V društvih se bojijo povečati članarino, ker bi se lahko povečal osip članstva. Od zdajšnje članarine pa bodo težko odvedli evro za pokrajino in za zvezo. Preden se odločijo, ali bodo zvišali članarino ali ne, želijo natančna pojasnila, zakaj bodo sredstva porabili v pokrajini in zakaj na državni ravni. V nekaterih pokrajinah pa pokrajinske zveze že dobivajo del članarine.

Nekateri predsedniki niso zadovoljni s sprejetim statutom. Predlagajo, da bi v statut vnesli dopolnila in prehodne določbe.

Usmeritve ZDUS za nadaljnje delo

Temeljna naloga vodstva ZDUS je zagovorništvo pravic upokojencev. Da bi lahko opravljali to delo, potrebujemo v ZDUS dobro medsebojno komunikacijo, primerno kadrovsko zasedbo na državni in pokrajinski ravni in dovolj denarja za zajemanje podatkov in

pripravo gradiv za pogajanja in za najnujnejša izobraževanje vodstvenih delavcev na vseh treh ravneh zveze.

Najpomembneje se nam zdi izboljšati medsebojno komuniciranje.

Naš cilj je delovati bolj usklajeno in povečati moč zveze v skrbi za kvaliteto življenja starejših. Pokrajinske zveze so nujne za vzdrževanje komunikacije med društvi in zvezo. Za izboljšanje medsebojne komunikacije smo najprej uvedli 4 strani v Vzajemnosti, ker pa so bili mnogi predsedniki mnenja, da take informacije niso zadostne, smo julija začeli znova izdajati obveščevalca ZDUS plus. Vsako društvo dobi brezplačno 5 izvodov obveščevalca. Informacije o delu ZDUS na 4 straneh Vzajemnosti pa ostajajo tudi v prihodnje. V septembru je začela delovati tudi prenovljena spletna stran. Konec leta so že začele dobivati svoj prostor na spletu pokrajinske zveze in društva.

Tudi vodstvo ZDUS se otepa s finančno stisko. Urad zveze je kadrovsko preslabo zaseden. Novo vodstvo je delovna mesta racionaliziralo, a za aktivnosti, ki smo jih pospešeno razvijali v letu 2008 (komuniciranje z mediji, aktivno sodelovanje z vlado in parlamentom, aktivno iskanje sredstev za delo pri prijavljanju projektov, modernizacija sredstev za medsebojno komunikacijo) nimamo dovolj denarja. To občutijo vsi, zlasti komisije, ki imajo prešibko kadrovsko podporo v uradu zveze. Vodstvo zato nujno potrebuje strokovno pomoč pri zbiranju podatkov za uspešno lobiranje v vladi in v parlamentu.

Edini stalni vir sredstev za delo zveze je hotel Delfin. Od hotela Delfin smo tudi v letu 2008 dobili 130 tisoč evrov, kar pa ne zadošča niti za delo urada zveze. Sredstva, ki jih dobimo letno od ZPIZ za rekreativne in kulturne programe (v letu 2008 146 tisoč evrov), v celoti razdelimo pokrajinam in v društvom. Država za delovanje zveze ne daje nič. Potrebna sredstva moramo zato iskati v razpisih za projekte.

Zveza potrebuje strokoven kader. Priprava razpisov zahteva strokoven kader, ki pa ga nimamo. Pet prostovoljcev je letos prijavilo 19 projektov, s tem pa smo svoje zmogljivosti prignali do roba. Nujno potrebujemo denar za zaposlitev dveh strokovnjakov, da bomo uspešnejši pri iskanju sredstev na razpisih, da bomo uspešneje zagovarjali interese upokojencev in starejših, da bomo medijsko stalno navzoči, da bodo lahko komisije, ki morajo postati pripravljavci gradiv za lobiste, učinkovito delale in da bomo lahko speljali nekaj nujno potrebnih izobraževanj in srečanj vodstvenih delavcev društev. Temeljna naloga vodstva ZDUS je zagovarjanje pravic starejših in upokojencev. Če članstvo pričakuje, da bomo to nalogo dobro opravljali, bo moralo zagotoviti 0,5 evra na leto od vplačane članarine vsakega člana za izboljšanje dela urada zveze. V zadnjih mesecih smo se na ZDUS lotili tudi pridobivanja oglasov za objavo v našem poročevalcu in na spletu.

Blagajna vzajemna samopomoči

Predsednike društev smo že obvestili o položaju blagajne vzajemne pomoči in prosili zamudnike, da čim prej očistijo seznam članov in uredijo plačilo članarine za leto 2008. Delovna skupina, ki smo jo za ureditev problematike blagajne ustanovili konec leta 2007, ne more pripraviti predlogov za prenovo blagajne, dokler nimamo urejene datoteke članstva in dokazil o vplačilih.

Dogovorili smo se:

- s predsedniki društev, naj sestanki postanejo redna oblika srečevanja ZDUS;
- predsedstvo ZDUS naj nadaljuje dosedanje politiko zagovorništva pravic upokojencev, pokrajinske zveze in društva pa se bodo skušala

vkjučiti v različne oblike aktivnega državljanstva;

- pokrajinske zveze društev upokojencev so za delo potrebne, bolje pa bo treba doreči medsebojne obveznosti na vseh treh ravneh;
- vodstvo ZDUS si bo pri novi oblasti prizadevalo, da bo v letu 2009 stekel projekt informatizacije društev in usposabljanja inštruktorjev e-uprave;
- konec leta 2008 so se na spletno stran ZDUS začele vključevati pokrajinske zveze in društva. Osnovno stran bomo nudili brezplačno, vse izboljšave pa bodo morale pokrajine in društva plačati vzdrževalcu spletne strani;
- v statistično poročilo društev za leto 2008 bomo vnesli tudi vprašanje o potrebah po investicijah. Na podlagi potreb bomo pripravili prednostno listo za prijavo investicij pri Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij;
- v zvezi bomo skušali doseči dogovor z gospodarsko zbornico o možnosti pridobitve statusa turističnih vodičev za člane društev upokojencev. Na ministrstvu za kulturo pa bomo skušali rešiti problem s SAZAS;
- komisija za informatiko bo v sodelovanju z računovodskimi strokovnjaki izbrala najprimernejši računalniški program za društva upokojencev. O nakupu in izobraževanju se bomo dogovorili glede na količino zbranih sredstev iz članarine;
- meseca januarja 2009 bomo na zvezi po pokrajinah pripravili tečaje za društvene blagajnike in računovodje. Tečaji bodo brezplačni, le potne stroške si bodo tečajniki plačali sami;
- če bomo zbrali dovolj denarja, bomo pripravili še tečaje za pridobitev naziva turističnega vodiča, za tajnice društev in za organizatorje prostovoljskih aktivnosti v društvih. Pripravili bomo tudi pokrajinske posvete vodij socialnih komisij, komisij za šport, kulturo in tehnično kulturo;
- v zvezi bomo pripravili pravilnik o oglaševanju. Če bodo predstavniki pokrajin in društev pridobili oglase za časopis in za na splet, bodo dobili del sredstev od oglaševanja;
- članarina je prenizka in jo bomo morali postopno dvigovati. Priporočilo zveze je, da društva v letu 2009 zvišajo članarino za evro in tako zagotovijo del članarine za delovanje pokrajinskih zvez in urada zveze;
- predsedniki društev bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bo zveza dobila za navedene aktivnosti 0,5 evra od pobrane članarine. Prav tako bodo zagotovili del članarine tudi za delo pokrajinskih zvez;
- zveza se bo skušala z eno od zavarovalnic dogovoriti za skupinsko zavarovanje prostovoljcev, premoženja društev in izletov;
- če bomo zbrali dovolj denarja, bomo v letu 2009 pripravili letno srečanje upokojencev;
- klubi, ki so na ravni države, se bodo vključevali neposredno v ZDUS, tisti, ki imajo podružnice po državi, pa v pokrajinske zveze. Ureditev njihovega statusa moramo zagotoviti z amandmajem k statutu;
- predstavnike Kluba upokojencev notranje uprave in Zveze društev vojaških upokojencev bomo vabili na sestanek upravnega odbora ZDUS.

Mateja Kožuh Novak, Aldo Ternovec in Bogdan Urbar

Celoten dokument je objavljen na www.zdus-zveza.si

Projekt Raznoverstnost je bogastvo družbe je zaključen

Projekt Raznoverstnost je bogastvo družbe smo zaključili 31. oktobra 2008 in konec leta Evropski komisiji poslali poročilo, všteti finančno revizijo projekta.

V projektu smo sodelovali Zveza društev upokojencev Slovenije, Ženska svetovalnica, Racio Social, Slovenska filantropija, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto in Inštitut za afriške študije.

Cilji projekta so bili:

- raziskati obseg diskriminacije na podlagi spola, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti, narodnosti in vere;
- povečati obseg javnih razprav politikov, strokovnjakov in predstavnikov civilne družbe o problemu diskriminacije in
- ponuditi lokalni skupnosti in vladi RS sodelovanje pri pripravi kratkotrajnih in dolgotrajnih načrtov za preprečevanje diskriminacije v Sloveniji.

Za večino našega članstva je bilo sodelovanje v projektu nekaj novega, zato je po začetni konferenci v Cankarjevem domu v decembru 2007 trajalo kar nekaj mesecev, da smo se dogovorili o programu izvedbe.

Načrtovane prireditve ZDUS v tednu enakih možnosti. V vsaki pokrajini so morali izpeljati po eno okroglo mizo in pripraviti pet dogodkov v tednu enakih možnosti, ki je bil konec meseca septembra 2008. V zvezi smo se poleg priprave začetne in zaključne konference zavezali, da bomo pripravili in izdali knjižico o pravicah upokojencev, zbrali in izdali zbirko zakonov in pravilnikov, ki zadevajo diskriminacijo v Sloveniji, v Evropski uniji in v svetu, poskrbeli za koordinacijo projekta med partnerji in med zvezo in pokrajinami ter poskrbeli za promocijo projekta na državni ravni.

Izvedene prireditve ZDUS. Upokojenci smo s projektom dokazali, kaj vse zmoremo. Namesto načrtovanih 15, smo izvedli 27 okroglih miz: 17 o kakovosti življenja starejših, tri o medgeneracijskem sodelovanju, po dve o življenju starejših priseljencev in o skrbi za starejše v lokalni skupnosti, po eno o pravicah starejših s področja zdravstva, o zagovorništvu, o raznoverstnosti v kulturi in o problematiki nasilja nad starejšimi. V tednu enakih možnosti smo imeli 11 okroglih miz, po 10 razstav in recitalov, po šest nastopov pevskih zborov, medgeneracijskih športnih tekmovanj in pohodov, dva folklorna nastopa in po eno srečanje starejših in nastop dramske sekcije. Vsi dogodki so bili medijsko dobro pokriti in dokumentirani.

Načrtovani program so presegli v Ljubljani z devetimi dogodki, v Pomurju z osmimi dogodki ter na Dolenjskem in v Celju s po sedmimi dogodki. Dogovorjeno število dogodkov so dosegli v spodnjem Podravju in v Posavju, manj od načrtovanega pa so dosegli na Koroškem in v Šaleški dolini, v Zgornjem Podravju in Severnem Primorskem s petimi dogodki na južnem Primorskem, v Zasavju in na Gorenjskem pa so izvedli samo štiri od načrtovanih šestih dogodkov.

Zelo aktivno je bilo tudi Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, ki je s tamkajšnjimi upokojenci pripravilo okroglo mizo o problematiki Romov, z romskimi otroki, mladostniki in starši so pripravili 67 delavnic za romske otroke, starše in mladostnike ter medicinsko delavnico novomeških gimnazijcev in romskih mladostnikov. Izdali so knjigo Romi med pozitivno in negativno diskriminacijo.

Prireditve v organizaciji drugih. Slovenska filantropija je pripravila dvoje srečanj strokovnjakov o tematiki migrantov, enodnevni seminar za novinarje o tematiki diskriminacije, izdala pa je tudi priručnik o potrebah azilantov in migrantov. Ratio Social je organiziral dve enodnevni delavnici in dve petdnevni poletni šoli za otroke, Ženska svetovalnica strokovno srečanje o diskriminaciji na podlagi spola in spolne usmerjenosti, Inštitut za afriške študije pa z našo pomočjo in s pomočjo Slovenske filantropije izdal 2 biltena za migrante. Pomagali smo jim tudi urediti njihovo spletno stran. Skupaj smo ob zaključku pripravili potujočo razstavo, ki je gostovala v šestih slovenskih krajih v času, ko so tam potekale aktivnosti upokojenskih društev.

Pomembna uveljavitev ZDUS

Znova se je pokazalo, da imamo ZDUS odlične organizatorje in izvajalce različnih aktivnosti, ki znajo pripraviti kakovostne prireditve. S knjižico Kam in kako za dosego mojih pravic, uredil jo je Milan Pavliha s soavtorji, smo dobili brošuro za naše člane, da bodo lažje komunicirali z oblastjo. Zbirko domačih in mednarodnih zakonov na področju diskriminacije, ki smo jo izdali na zgoščenki, smo razdelili vsem nevladnim in vladnim organizacijam, članom parlamenta in državnim svetnikom. Oba dokumenta sta naletela na dober odziv.

Pripravljene konferenčne sta omogočili soočenje strokovnjakov s politiki. Omogočili sta, da smo predstavili probleme zapostavljenih skupin in pokazali možnosti nevladnega sektorja pri reševanju njihovih problemov.

Čeprav ni bilo lahko, pa menimo, da smo projekt speljali dobro in si ob tem pridobili nove izkušnje. Upamo, da ga bodo tako ocenili tudi na Evropskem svetu in nam pokrili še zadnji del dogovorjenih stroškov.

Celoten dokument je objavljen na www.zdus-zvez.si

Z okroglih miz projekta Progress

10. 12. 2007: Otvoritvena konferenca programa Progress, Raznovrstnost je bogastvo družbe, Cankarjev dom, Ljubljana.

Predstavniki šestih nevladnih organizacij, ki so delale na projektu, so s strokovnjaki, vladnimi predstavniki in predstavniki drugih nevladnih organizacij razpravljali o diskriminaciji in položaju skupin, ki se v Sloveniji soočajo z diskriminacijo. Konferenco je odprl predsednik RS. Konferenca se je udeležilo kakih 150 gostov, med njimi člani parlamenta, varuhinja človekovih pravic in novinarji.

8. 4. 2008: Kakovost življenja starejših v Pomurju, dvorana Pokrajinske in študijske knjižnice, Murska Sobota: Razprava je zadevala problematiko starosti in staranja in vplive staranja na zdravstvo, ekonomijo, socialo, etiko in politiko. Udeležencev je bilo kakih 40, prireditvev je prenašala tudi lokalna TV.

8. 4. 2008: Za večjo kakovost življenja doma, dvorana Celjskega doma, Celje: Okrogle mize se je udeležilo 71 obiskovalcev, o prireditvi pa so poročali Večer, Celjan in Novi Tednik.

8. 4. 2008: Inštitut zagovorništva in enakost na vseh ravneh, prostori DU, Trbovlje: Poudarek je veljal dobremu sodelovanju med generacijami. Okrogle mize se je udeležilo 13 udeležencev, prireditvev pa je prenašal radio Kum, Trbovlje.

17. 4. 2008: Življenjski standard starejših občanov, dvorana Kulturnega doma Krško: Družbo je treba stalno obveščati in opominjati na težave, ki tarejo starejše, in si neprekinjeno zavzemati za njihove pravice. Na okrogli mizi je bilo 81 udeležencev, o njej pa so poročali TV Krško, Posavski obzornik, Delo, Žurnal in Dolenjski list.

18. 4. 2008: Kakovost življenja starejših v domovih za starejše, hotel ZDUS Delfin, Izola: Prednostna mora biti pomoč, ki jo potrebujejo bolniki, odpuščeni iz bolnišnice. Za osnovna skrb za starejše mora poskrbeti lokalna skupnost. Okrogle mize se je udeležilo več kot 160 obiskovalcev, z nje pa so poročale Primorske novice in Mandrač.

25. 4. 2008: Življenje starejših prišlekov na Jesenicah, dvorana DU, Jesenice: Starejši prišleki se odločajo med vrnitvijo v rojstni kraj ali starostjo na Jesenicah. Okrogle mize se je udeležilo 91 obiskovalcev in razpravljavcev, o njej pa so poročali Delo, Gorenjski glas, Gorenjska TV, TV ATM Kranjska gora in radio Triglav.

15. 5. 2008: Skrb za starejše v lokalni skupnosti med dejavnostjo institucij in prostovoljnim delom, Dom starejših občanov, Ljutomer: Doseči je treba večjo skupno učinkovitost vseh oblik pomoči starejšim, hkrati pa razvijati prostovoljno delo. Udeležencev je bilo 33, udeležili pa so se je tudi štirje predstavniki sosednje Madžarske.

21. 5. 2008: Strategija razvoja zdravstvenega varstva v RS - Uveljavljanje pravic do zdravil ter medicinsko-tehničnih pripomočkov, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Ljubljana.

28. 5. 2008: Socialni problemi starejših, Dom upokojencev, Kranj: Predstavili so okvirni program reševanja socialne problematike, predvsem nizkih pokojnin, ki so posledica nizkih plač. Na okroglo mizo je prišlo 84 udeležencev, z nje pa so poročali Gorenjski glas, Dobro jutro, RTV Slovenija, GTV Kranj in Radio Triglav.

28. 5. 2008: Položaj starejših na podeželju, sejna dvorana občine, Majšperk. Položaj starejših ljudi v družini in družbi zelo vpliva na njihovo življenje in počutje. Na okrogli mizi je sodelovalo 49 udeležencev, z nje pa so poročali Gorenjski Glas, RTV SLO in GTV.

4. 6. 2008: Sodelovanje mlade in srednje generacije z upokojenci, Loški oder, Škofja Loka. Govorili so o sodelovanju OŠ, vrtcev, gimnazije in občine z generacijo starejših v DU Škofja Loka, Gorenja vas, Žiri in Železniki. Prišlo je 117 ljudi, poročali pa so Gorenjski glas, Media TV, radia Sora in Glas.

10. 6. 2008: Raznovrstnost v kulturi bogati naš vsakdanjik, dvorana študijske knjižnice, Murska Sobota. Medkulturni dialog je potreben, ker preprečuje konflikte, možen pa je med partnerji. Razprave se je udeležilo 61 obiskovalcev, poročali pa so Delo, Večer, Vestnik, kanali A, 10 in AS, madžarski TV studio, kabelski kanal Lendava in radio Murski val.

17. 6. 2008: Kaj bomo skupaj naredili za preprečevanje nasilja, zlorab in diskriminacije nad starejšimi osebami, državni svet RS: O pojavi nasilja, zlorab in diskriminacije moramo več govoriti v javnosti, in to tako v medijih, občinskih svetih, nevladnih organizacijah in v državnih organih na vseh ravneh. V razpravi je sodelovalo 41 udeležencev.

3. 7. 2008: Položaj starejših v mestih, sejna soba DU, Ormož. Razpravljavci so opozorili so na probleme v zdravstvu, predolge čakalne vrste in na prezasedenost domov za upokojece. V razpravi je sodelovalo 40 udeležencev, prireditev pa sta pokrila Štajerski tednik, Ptuj in radio Prlek, Ormož.

16. 9. 2008: Kakovost življenja starejših v Novem mestu in socialna politika, ZSSS, Novo mesto. Kar zadeva skrb za starejše, so razpravljavci ugotovili, da je v različnih okoljih različno razvita. Posveta se je udeležilo 77 udeležencev, medijsko pa ga je pokrila Dolenjski list.

18. 9. 2008: Različnost je bogastvo družbe in socialna problematika upokojencev, DU, Šentjernej. Starejši ljudje so najmanj obveščeni o človekovih pravicah, kar onemogoča, da bi jih lahko uveljavljali. Zagotoviti je potrebno možnosti za kakovostno staranje in ustvariti razmere za solidarno sožitje generacij.

18. 9. 2008: Raznovrstnost je bogastvo družbe, Galerija likovnih umetnosti, Slovenj Gradec. Obravnavali so tri področja neenakosti in diskriminacije: starost, invalidnost in zaposlovanje prizadetih. Sodelovalo je več kot 60 udeležencev, z nje pa so poročali Večer, VTV Velenje in Koroški radio.

18. 9. 2008: Kako zagotoviti pomoč starejšim na domu, dom kulture, Ruše. Potrebno je izboljšati sodelovanje z javnimi službami, RK in Karitas. Okrogle mize se je udeležilo 52 krajanov.

24. 9. 2008: Živeti med svojimi doma ali oditi v dom, knjižnica Cirila Kosmača, Tolmin. Pozornost razpravljavcev je veljala odkrivanju in preprečevanju nasilja, socialni oskrbi, pomoči na domu, življenju v domovih ter vlogi in pomenu prostovoljstva. V razpravi je sodelovalo 54 udeležencev, poročali pa so lokalna TV in radio Robin.

24. 9. 2008: Starejši v svojem bivalnem okolju, ZDU, Koper. Potrebno je prevzeti skrb za vse, ki so pomoči potrebni. V razpravi je sodelovalo 55 udeležencev, poročali pa so Delo, Žurnal, Primorske novice in radio Koper.

24. 9. 2008: Druga plat romskega kovanca, Kulturni center Janez Trdina, Novo mesto. Razpravljali so o socialnih problemih Romov, kriminalu, črnih gradnjah, nepripravljenosti za delo in otrocih, ki nikoli ne končajo šolanja. V razpravi je sodelovalo 50 udeležencev, poročale pa so Dolenjske novice.

25. 9. 2008: Pogovor s priseljenci, medobčinska zveza DU, Velenje. Iz razprave je sledilo, da so imeli priseljenci ob preselitvi v novo okolje enake možnosti in da se zdaj v tem okolju dobro počutijo. Srečanja se je udeležilo 10 povabljenih.

25. 9. 2008: Kakovost življenja starejših v Ljubljanski pokrajini, dvorana ZPIZ. Problematično je sodelovanje s centri za socialno delo in patronažnimi službami. Razpravljavci so opozorili so, da se del starejše populacije ne prehranjuje ustrezno. V razpravi je sodelovalo 47 udeležencev.

26. 9. 2008: Medgeneracijsko sodelovanje, Kulturni dom, Straža. Poglobiti je potrebno sodelovanje med društvi in ustanovami v občini, predvsem pa z mladimi; povezovanje naj razširili tudi med društvi in ustanovami zunaj občine. V razpravi je sodelovalo 80 udeležencev.

28. 9. 2008: Sožitje treh generacij, Dom starejših občanov, Ilirska Bistrica. Problematika se je osredotočila na delo in bivanje v krajevnem domu starejših občanov in na vključitev doma v lokalno skupnost. Sodelovalo je 150 udeležencev, poročale pa so Primorske novice.

29. 9. 2008: Skrb za kakovost življenja starejših obeh narodnosti, Terme Lendava. Udeleženci so opozorili, da bo potrebno ustanoviti servisno dejavnost za pomoč na domu. Med prostovoljce je treba vključiti čim več mladih obeh narodnosti. V razpravi je sodelovalo 50 udeležencev.

30. 9. 2008: Prireditev Večer spominov, večnamenska dvorana, Dvor.

1. 10. 2008: Življenje starejših, sejna soba občine, Muta. Razpravljavci so opozorili, da je treba povečati sodelovanje s patronažnim osebjem. Občina Muta tudi potrebuje socialno komisijo za starejše in invalidne občane. V razpravi je sodelovalo 50 udeležencev.

8. 10. 2008: Povezovanje generacij na prireditvi koncert generacij v spomin prvemu slovenskemu pediatru dr. Bogdanu Derču, Pediatrična klinika, Ljubljana. Udeleženci so poudarili so pomen povezovanja različnih generacij. Okrogle mize se je udeležilo kakih 100 ljudi. Poročal je prvi program Radia Slovenija.

13. 10. 2008: Življenje starejših v lokalni skupnosti, sejna dvorana občinskega sveta, Izola: Namen okrogle mize je bil vzbuditi pri ljudeh občutek, da so enakopravni in da se je treba približati vsem, ki potrebujejo pomoč. Okrogle mize se je udeležilo 40 udeležencev. Celoten dokument je objavljen na www.zdus-zvez.si

Tednu enakih možnosti ob rob

Ajdovščina: priredili so razstavo ročnih del in fotografij članov amaterjev in revijo pevskih zborov DU Primorske s sto sodelujočimi. **Dobova:** 42 udeležencev je tekmovalo v pikadu. **Ljubljana:** v avli OŠ Savsko naselje so učenci in likovniki upokojenci priredili razstavo učencev in upokojencev Čar jeseni in razstavo ročnih del, na recitalu ljudskih pesmi in plesov pa so prav tako družno nastopili predstavniki srednje generacije in upokojenci, skupaj so obiskali tudi štiri spominska obeležja v občini. **Markovci:** športno ribiško društvo je priredilo predavanje o ribištvu, razstavilo ribiško opremo in na mlajše prenašalo svoja znanja in izkušnje. **Maribor - Center:** pripravili so odmevno prireditev z naslovom komedije Toneta Partljiča, krivica boli. **Slovenj Gradec:** pripravili so medgeneracijski pohod članov DU, društva diabetikov in društva za bolezn srca in ožilja, ki se ga je udeležilo tudi precej mladih. **Murska Sobota:** pripravili so medgeneracijsko literarno ustvarjalno delavnico, na kateri so se literati vseh generacij govorili o tem, zakaj pišejo, kje objavljajo in kdo jim pomaga. **Celje:** v upokojenskem domu ob Savinji so pripravili pogovor o medgeneracijski povezanosti in višji kakovosti življenja starejših in mlajših, ki naj bi pomagala pri premagovanju osamljenost in zmanjševanju izključenosti, na mednarodni dan starejših pa so pripravili kulturno prireditev, na kateri so nastopili stanovanca in zaposleni doma, najmlajši iz bližnjega vrtca in dijaki srednjih šol. **Krško:** v šahovskem klubu Triglav so priredili medgeneracijsko šahovsko tekmovanje posavskih upokojencev in učencev iz krajevnih osnovnih šol. **Maribor:** v Unionski dvorani so na srečanju generacij ob ljudskem izročilu starejši prenašali znanje na mlajše rodove. **Trbovlje:** člani krajevnega DU so z učenci OŠ Alojza Hohkrauta pripravili literarni večer. **Nova Gorica:** v Solkanu, Renčah in Novi Gorici se je 8 ženskih in 12 moških ekip pomerilo v balinanju. **Ptuj:** priredili so literarni večer, posvečen aforizmom, poeziji in karikaturi, na prireditvi pa so nastopili tudi učenci glasbene šole iz samostana Sv. Petra in Pavla. **Brestanica:** pripravili so ribiško tekmovanje v lovljenju rib s plovcem. **Sevnica:** na prireditvi Pesem in glasba nas povezuje je nastopilo devet DU, glasbena šola iz Brežic, OŠ Savo Kladnik iz Sevnice in društvo Trg Sevnica. **Melinci:** v vaški dvorani so pripravili medgeneracijski večer pesmi in plesa, tako imenovani etno večer z mednarodno udeležbo iz Porabja. **Mežica:** ob odprtju likovne razstave seniorjev je zapel ženski pevski zbor Gorna, nastopili pa so tudi upokojenci, mladi in otroci. **Razvanje:** članice desetih DU so na priložnostni razstavi predstavile svoje kvačkane in pletene izdelke. **Radenci:** med medgeneracijskim okoljevarstvenim pohodom po okolici so udeleženci obiskali krajevno lovsko in čebelarsko družino, simbolno pa so tudi posadili drevo. **Dornberk:** v spremstvu vodnikov so udeleženci medgeneracijskega pohoda Po poteh miru obiskali mesta, kjer je med prvo svetovno vojno potekala soška fronta. **Ptuj:** v Narodnem domu so na reviji pevskih zborov nastopili zbor DU Ptuj in pevska zbor mladih iz OŠ Breg in VVZ Ptuj. **Duplek:** koncert moškega pevskega zbora DU Duplek so popestrili dekleta s harmoniko, mlada plesalca in operni pevec. **Cerklje:** na večeru folklornih skupin so v kulturnem domu Ignacija Borštnika

nastopile številne folklorne skupine starejših ter otroci iz krajevne OŠ in vrtca. **Kočevje:** več kot 200 obiskovalcev si je ogledalo razstavo ročnih del dedkov, babic in vnukov. **Trbovlje:** Zlatice, skupina za ročno delo pri DU Trbovlje, je s stanovanca Doma starejših Franc Salamon v Delavskem domu pripravila razstavo slik in ročnih del, na koncertu zborov upokojencev iz Zasavja pa so nastopile še kulturniške skupine DU Trbovlje, literarni prijatelji, in vokalno-instrumentalna skupina DU Trbovlje. **Mozirje:** razstavo ročnih del Od klekljanja do šivanja rešiljeja, ki so jo pripravile članice DU Mozirje, je obiskalo kakih 1000 krajanov. **Celje:** 37 tekmovalk in tekmovalcev iz šestih celjskih DU se je na kegljišču Golovec pomerilo z mlajšimi, mladim pa je med pohodom po poti osvoboditeljev in zapornikov iz Starega piskra o pobegu spregovoril edini še živeči udeleženec. **Brestanica:** pohoda na Bohor se je udeležilo 39 pohodnikov. **Celje:** življenje stanovanca doma ob Savinji so s koncertom popestrili pevci mešanega mladinskega pevskega zbora I. gimnazije. **Ljubljana:** na fakulteti za družbene vede je ob odprtju razstave Raznovrstnost je bogastvo družbe, 6 partnerjev projekta predstavilo študentom in učiteljem projekt, njegove cilje in dosežke. **Ljubljana:** na zaključni konferenci projekta Progress, ki je bila v Cankarjevem domu, je bil slavnostni govornik predsednik državnega sveta, na šestih spremljajočih delavnicah pa so udeleženci projekta pozvali vlado RS k skupnemu delu v boju proti diskriminaciji.

Celoten dokument je objavljen na www.zdus-zveza.si

Seje v mesecu decembru 2008

10. december 2008: komisija za tehnično kulturo

11. december 2008: delovna skupina za duševno zdravje

16. december 2008: gospodarska komisija

Sprejeti sklepi

Sklepi 3. seje komisije za izobraževanje z dne 12. novembra 2008

Prisotni: Lojze Cajnko, Marija Miladinovič in Irena Levičnik.

Opravičil se ni nihče.

1. Informacija o opravljenem delu

- Lojze Cajnko je pripravil osnutek za almanah o ZDUS.
- Policijsko postajo Ljubljana smo zaprosili za gradiva o varnem življenju starejših.
- Na spletni strani ZDUS bomo postopno začeli objavljati izobraževalne programe iz lanskega projekta LENA.
- Na festivalu za 3. življenjsko obdobje je na okrogli mizi o izobraževanju sodelovala Irena Levičnik s prispevkom O pomenu in vlogi izobraževanja starejših za bolj kakovostno vsakdanje življenje. Vodila je tudi okroglo mizo O mobilnosti starejših in sodelovala na okrogli mizi o Medgeneracijskem sožitju s prispevkom O sožitju med ljudmi v velikih stanovanjskih hišah.
- Na kongresu EURAG v Leonu v Španiji je Irena Levičnik predstavila referat O pomenu in vlogi izobraževanja starejših za njihovo odločanje o lastnih zadevah in soodločanje o javnih zadevah.

2. Predlog za ureditev strokovne knjižnice ZDUS

Sklep: predsednici ZDUS predlagamo, da bi gradiva, ki so pomembna za delo ZDUS in so na voljo na različnih sestankih in zasedanjih doma in v tujini, izročili v hrambo ZDUS, ki naj v ta namen ustanovi strokovno knjižnico, v kateri bi bila ta gradiva na voljo vsem sodelavcem ZDUS.

3. Projekt LARA

Sklepa:

- ZDUS je prijavil sodelovanje v mednarodnem izobraževalnem projektu LARA, v katerem sodelujejo nevladne organizacije iz 6 evropskih držav. Financiranje bo tako kot pri drugih projektih temeljilo na razmerju 75 : 25 odstotkov. Ocenjena vrednost projekta je 33 tisoč evrov.
- Prvi sestanek projektne skupine bo od 15. do 18. januarja 2009 v Hamburgu, ZDUS pa bo zastopala Irena Levičnik.

4. Predlogi programa dela komisije v 2009

Sklepi:

- Če bo sprejet osnutek Almanaha, bomo pripravili predlog za izvedbo naloge, predlagali člane uredniškega odbora, vsebino almanaha, rokovnik in finančno konstrukcijo.
- Predlagamo, da predsedniki PZDU na pogovorih s predsedniki DU posredujejo tudi informacijo o izobraževanju starejših.

• Na spletni strani ZDUS bomo postopno začeli objavljati programe izobraževanja iz projekta LENA.

• Če bo sprejet predlog o ustanovi strokovne knjižnice ZDUS, bomo pripravili strokovne podlage za njeno ureditev in poslovanje.

• Na spletni strani ZDUS bomo predstavili naše partnerje iz tujine, od katerih dobivamo različna strokovna gradiva (Sozialwerk Berlin, Memory center iz Prage, Evropska zveza Romov iz Budimpešte, EURAG).

Sklepi 4. seje komisije za pokojninsko politiko, 14. novembra 2008

Navzoči: Anka Tominšek, Mirko Miklavčič, Janez Šolar, Franjo Krsnik, Marijan Beričič, Peter Kropec, Janez Kovač in Janez Mlakar

Opravičili so se: Ana Roza Hribar in Jožica Subotič

1. Pregled in potrditev zapisnika 3. seje

Sklep: dnevni red je sprejet soglasno.

2. Predlogi za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev

Sklep: komisija pooblašča predsednico komisije, da v skladu z ugotovitvami in stališči ter predlogi iz razprave oblikuje predloge za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev in ga posreduje v obravnavo in potrditev upravnemu odboru ZDUS.

3. Dogovor o organiziranju posveta o ohranjanja realne vrednosti pokojnin

Sklep: posvet bo predvidoma januarja ali februarja 2009. Na posvet bodo vabljeni strokovnjaki, predstavniki upokojenskih organizacij, sindikati, delodajalci, strokovne institucije, poslanci. K aktivnemu sodelovanju bodo povabljeni ugledni strokovnjaki. Predsednica je člane komisije pozvala, da se aktivno vključijo v priprave na posvet.

4. Razno

Sklep: razprava je minila brez obveznih zaključkov.

Sklepi 5. seje komisije za kulturo, 26. novembra 2008

Prisotni: Ema Tibaut, predsednica komisije, Mirko Rabič, Anton Kotar, Ivan Mirt in Erika Jovanovski.

Opravičili so se: Vera Vrbnjak, Draga Simetinger in Stane Podsedenšek.

1. Pregled zapisnika 3. seje in 4. dopisne seje

Sklepa: zapisnik je bil soglasno sprejet. V povezavi s točko 2 zapisnika 4. seje komisije je treba čim prej poslati dopis Likovni akademiji v Ljubljani s prošnjo za strokovno sodelovanje pri izvedbi likovne kolonije v hotelu Delfin v Izoli.

2. Razdelitev finančnih sredstev za literarno dejavnost

Sklep: razdeljenih je bilo 12.874 evrov. Razdelitev je dokončna.

3. Razdelitev sredstev za založništvo

Sklep: vse PZDU, ki so pravočasno odgovorile na vprašalnik, dobi za literarno dejavnost in založništvo enak znesek, in to po 800 evrov. Na vprašalnik o organiziranosti in literarni dejavnosti pa so pravočasno

odgovorile PZDZ ali DU: Dolenjska, Kranj - Gorenjska, Zg. Podravje, Maribor - Center, Pomurje, Posavje, Zasavje, Severna Primorska, Idrija.

4. Izid natečaja za novoletno voščilnico ter priznanja in nagrade

Na natečaj je prispelo 35 voščilnic, ki so bile vse razstavljene na 8. festivalu za 3. življenjsko obdobje. Obiskovalci so o njih glasovali.

Sklep: nagrade v skupni višini 800 evrov si razdelijo štiri izbrane voščilnice, prva po mnenju obiskovalcev in prva po mnenju komisije za kulturo, drugo in tretje mesto pa po skupnem mnenju obiskovalcev in komisije za kulturo.

5. Pregled porabljenih sredstev komisije

Sklep: ker je bila računovodkinja opravičeno odsotna, bo komisija to točko dnevnega reda obravnavala na naslednji seji.

6. Pripombe k organizaciji 8. festivala za tretje življenjsko obdobje

Sklepa: likovna razstava je bila pomanjkljiva in pripravljena nestrokovno, postavljena tudi na nepravem mestu. Kulturni program je bil preobširen. Državno srečanje pevskih zborov naj ostane v Cankarjevem domu, vendar zborov na festivalu ni treba vnovič ocenjevati, saj so bili ocenjeni že na pokrajinskih srečanjih.

7. Predlogi in pripombe

Sklepa: ZDUS naj pripravi predlog o plačevanju SAZAS. ZDUS naj pripravi seminar za turistične vodiče, ki bodo pridobili certifikat za vodenje.

Sklepi 8. seje upravnega odbora ZDUS, 9. decembra 2008

Prisotni: Mateja Kožuh Novak, predsednica, Aldo Ternovec, podpredsednik, Bogdan Urbar, tajnik in člani UO, NO ter predsedniki komisij: Jože Bučer, Ivana Karolina Tofant, Marjan Pavlič, Franc Šmajd, Janez Šolar, Ana Pajič, Marija Orešnik, Angelca Žiberna, Slavica Golob, Branko Stajanko, Dragica Larsnak, Franc Lobnik, Mirko Lebarič, Alojz Vitežnik, Jožef Jazbec, Mijo Kurpes, Franc Koderman, Janez Gologranc, Anton Benko, Janez Malovrh, Alojz Gobec, Ivan Sisinger, Emil Hedžet, Anka Tominšek, Branko Simonovič, Cecilija Lumbar, Milan Zore, Martin Tomšič, Adalbert Potočnik, Mirko Miklavčič, Miha Majerle, Ana Špat, Ema Tibaut, Zlatko Kuk, Bruno Ličen.

Opravičili so se: Mimica Kidrič, Janez Kimovec, Danijela Mandeljc, Jože Marc, Marjan Sedmak, Vladimir Šedivy, Ana Roza Hribar, Milan Pavliha.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 7. seje upravnega odbora

Sklep: upravni odbor sprejema zapisnik 7. seje upravnega odbora z dne 19. 11. 2008 v predloženi obliki in z dopolnitvami iz razprave.

2. Predlog delovnega načrta ZDUS za leto 2009

V razpravi so sodelovali Jože Bučer, Alojz Vitežnik, Janez Gologranc, Alojz Gobec in Anka Tominšek.

Sklep: upravni odbor sprejema predlog delovnega načrta ZDUS za leto 2009 skupaj z dopolnili. Dopolnjeni program je osnova za nadaljnjo razpravo in sprejem na naslednji seji upravnega odbora.

3. Prvi osnutek finančnega plana za leto 2009

V razpravi so sodelovali Emil Hedžet, Janez Gologranc, Aldo Ternovec, Ivan Sisinger.

Sklepi:

- Upravni odbor sprejema v vednost delovni predlog finančnega programa 2009.
- Upravni odbor soglaša, da se dodatna vsebinska razprava opravi na naslednji seji UO ter na njej sprejme finančni načrt za leto 2009.
- Člani upravnega odbora naj tajništvu ZDUS posredujejo dodatne predloge in pripombe na delovni predlog letnega programa 2009.

4. Predstavitev novih projektov

V razpravi so sodelovali Angelca Žiberna, Aldo Ternovec, Ana Pajič, Mimica Kidrič, Anka Tominšek, Marjan Petrič in Alojz Vitežnik.

Sklep: upravni odbor se je seznanil s potekom posameznih projektov in poziva PZDU in DU, da se aktivno vključijo v njihovo izvedbo.

5. Predlog prenosa objekta v Rogaški Slatini

V razpravi so sodelovali Jože Bučer, Emil Hedžet, Anka Tominšek, Aldo Ternovec in Branko Simonovič.

Sklep: upravni odbor ZDUS soglaša s začetkom aktivnosti za prenos počitniškega doma Rogaška Slatina na družbo Hotel Delfin, d. o. o. Pripravljena mora biti ustrezna cenitev, pri čemur je treba upoštevati vsi aktualni podatki in urediti vse potrebno za odločanje na zboru članov ZDUS ter za notarski zapis sklepa o povečanju kapitala s stvarnim vložkom.

6. Vprašanja Vzajemne samopomoči

V razpravi so sodelovali Cecilija Lumbar, Anka Tominšek, Mirko Miklavčič, Slavica Golob, Anton Benko, Jože Bučer, Miro Lebarič, Franc Koderman in Franc Šmajd.

Sklepi:

- Komisiji za Vzajemno pomoč se podaljša mandat.
- Komisija za Vzajemno pomoč pripravi do naslednje seje upravnega odbora predlog aktivnosti za reševanje problematike sklada, ki jo bo upravni odbor predložil v obravnavo zboru članov ZDUS.
- Upravni odbor vnovič poziva društva upokojencev, da aktivno in pospešeno ažurirajo sezname članstva Vzajemne pomoči.
- Članarina Vzajemne pomoči za leto 2009 ostane nespremenjena, prav tako tudi posmrtnina.

7. Pregled rezultatov 8 posvetovanj s predsedniki društev (M. Kožuh)

Razprave ni bilo.

Sklep: upravni odbor pa sprejema informacijo o poteku posvetov s predsedniki DU po PZDU.

8. Poročilo o izvedbi 8. festivala za tretje življenjsko obdobje

Razprave ni bilo.

Sklep: upravni odbor sprejema informacijo o poteku 8. festivala za tretje življenjsko obdobje 2008. S pisnim poročilom se bo upravni odbor seznanil, ko ga bo sprejel programski svet festivala.

9. Dogovor o načinu plačevanja članarine PZDU in ZDUS

V razpravi so sodelovali Aldo Ternovec, Janez Malovrh, Anka Tominšek, Marjan Petrič, Janez Gologranc, Emil Hedžet, Miro Lebarič in Alojz Vitežnik.

Sklepa:

- Članarina ZDUS za leto 2009 je 0,5 evra na člana, ki plačuje članarino DU, in se do konca aprila 2009 nakaže na ZDUS.
- Upravni odbor ZDUS priporoča, da je članarina za PZDU 0,5 evra na člana, ki plačuje članarino DU, in se do konca aprila 2009 nakaže na PZDU.

10. Razno

V razpravi so sodelovali Aldo Ternovec, Emil Hedžet, Mimica Kidrič, Alojz Vitežnik, Slavica Golob, Ivan Sisinger, Jože Bučer in Anka Tominšek.

Pobude:

- naslednja seja upravnega odbora bo 21. januarja 2009;
- izdano je bilo opozorilo, da morajo DU do 20. 12. 2008 posredovati račune za letovanje;
- PZDU in DU je treba poslati okrožnico o plačevanju članarine;
- županom in centrom za socialno delo je treba pisno seznaniti s projektom Starejši za starejše;
- potrebno je pregledati, katere akte bo treba prilagoditi novemu statutu in jih dopolniti.

O pobudah člani niso glasovali, z njimi so le seznanili.

Zapisniki v delu

Komisija za mednarodno sodelovanje z dne 4. novembra 2008;
Komisija za tehnično kulturo z dne 10. decembra 2008;
Delovne skupine za duševno zdravje z dne 11. decembra 2008;
Gospodarska komisija z dne 16. decembra 2008.

Celotni zapisniki so objavljeni na www.zdus-zveza.si

Pavel Gantar in Borut Pahor sta sprejela predstavnike ZDUS.

Delegacija ZDUS je med obiskoma pri predsedniku DZ dr. Pavlu Gantarju in predsedniku vlade Borutu Pahorju izrazila pričakovanja po večjem sodelovanju zveze pri obravnavi zakonodajnih predlogov, povezanih s starejšimi. Predsednik državnega zbora dr. Gantar je zagotovil, da si bo prizadeval, da bi v državnem zboru predstavniki starejših lahko aktivno sodelovali pri sprejemanju zakonodajnih odločitev. Vodstvu ZDUS in predstavnikom še nekaterih drugih organizacij starejših pa je predsednik vlade Borut Pahor, ko so ga ti dan zatem, seznanili z bojznijo, da bo svetovna gospodarska kriza še poslabšala položaj najrevnejših v državi, pojasnil, da ravni pokojnin ne določa le načelo usklajevanja med plačami in pokojninami, temveč višina tega odstotka. Kot je dejal, se "lahko pogajamo o tem odstotku, a uskladitev mora biti javno-finančno vzdržna". Na sestanku so se dogovorili, da bodo seniorji že v kratkem pripravili memorandum o svojih pričakovanjih.

Izjava ZDUS za javnost. »V Zvezi društev upokojencev Slovenije smo neprijetno presenečeni, da vlada (sama kot največji delodajalec) vztraja pri razbremenitvi gospodarstva z zmanjšanjem vplačanih prispevkov za socialo, ki bi jih namesto delodajalcev država vplačevala v pokojninsko blagajno. Sprejem vladnega predloga bi s tem zmanjšal samostojnost pokojninske blagajne in jo naredil odvisno od dnevne politike,« so prepričani v ZDUS in nadaljujejo: »Menimo, da bi država gospodarstvu, ki že občuti gospodarsko nazadovanje, najbolj pomagala pri ohranjanju delovnih mest z enako vsoto denarja tako, da bi mu denarno pomagala, gospodarstvo pa bi tako kot do sedaj samo vplačevalo v pokojninsko blagajno.«

P.S.: Zadržke je imel tudi socialno-ekonomski svet in ni podprl predloga vlade o znižanju prispevkov delodajalcev za socialo, zato ga vlada ni posredovala državnemu zboru v razpravo in sprejem.

Predlog na zalogo. Zveza društev upokojencev Slovenije ima v lasti dva počitniška domova: med upokojenci priljubljeni hotel Delfin v Izoli in manj znani ter manj zasedeni počitniški dom v Rogaški Slatini. ZDUS

se je na zadnji seji upravnega odbora zveze v novembru odločil, da upravljanje hotela v Rogaški Slatini prevzame hotel Delfin. Vmes se je pojavil predlog pokrajinske zveze društev upokojencev Celje, ki jo vodi Emil Hedžet, da bi številni, zdravi kandidati za sprejem v enega od domov starejših, na sprejem v dom starejših počakali en mesec, pol leta, leto ali pa dije v domu ZDUS v Rogaški Slatini. Cena oskrbe ni dražja od domske, torej ... Emil Hedžet bi rogaški primer rad uveljavil kot pilotskega, kot je pilotska že celjska informativno-zdravstvena točka, ki se bo zanesljivo razširila po državi.

Sistemska ureditev prostovoljstva. Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva 5. decembru je Slovenska filantropija pripravila posvet, na katerem so predstavniki prostovoljskih organizacij razpravljali o dopolnitvah in spremembah predloga zakona o prostovoljskem delu. ZDUS je s programom Starejši za starejše, v katerega je vključenih 1700 prostovoljcev iz 154 DU, pomemben dejavnik organizacije prostovoljstva. Predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak je najprej opozorila na finančno podhranjenost prostovoljskih dejavnosti, nato pa predlagala, da bi se prostovoljcem plačevalo letni pavšalni znesek za povrnitev stroškov, ki naj ne bi bil obdavčen, urediti pa bi bilo treba tudi zavarovanje prostovoljcev.

Kmalu društvene spletne strani. Prenovljene spletne strani ZDUS so uporabnikom na voljo od avgusta dalje, uradno pa so bile izročene obiskovalcem na 8. festivalu za tretje življenjsko obdobje. ZDUS bo DU ponudil več možnosti za pripravo spletnih strani, in to od najenostavnejše na eni strani, do zahtevnejše, ki zahteva pomoč usposobljene osebe za vnos podatkov in za sprotno pokrivanje dogodkov.

120 tisoč evrov za projekt Starejši za starejše. Predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak je v imenu organizacije kot ene od 72 nevladnih organizacij te dni na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve podpisala pogodbo za sofinanciranje projekta Starejši za starejše. Letos bo ministrstvo zvezi društev upokojencev sofinanciralo projekt v višini 120 tisoč evrov.

Celotni članki so objavljeni na www.zdus-zveza.si

Iz predloga letnega programa 2009

Leto, ki je pred nami, bo zaznamovano z recesijo. V ekonomskih krizah so vedno najbolj prizadeti najrevnejši. Ker sodi vsaj polovica upokoencev med najrevnejše prebivalce Slovenije, bo prednostna naloga članov naše zveze na vseh treh ravneh organiziranosti obramba pravic naših članov in drugih starejših prebivalcev Slovenije.

Za večjo učinkovitost v obrambi pravic starejših, si moramo na vseh treh ravneh Zveze društev upokoencev smotrno razdeliti naloge.

Aktivnosti na državni ravni

Aktivnosti za spoštovanje človekovih pravic starejših

- Naša prva naloga bo zagotoviti partnerstvo z vlado in parlamentom.
- Skrbno bomo pregledali zaveze, ki jih je Slovenija sprejela v mednarodnih razsežnostih (deklaracije Združenih narodov v Madridu in Leonu, berlinska deklaracija na evropskem ravni ipd.) in zahtevali njihovo uresničitev.
- Aktivno bomo spremljali nastajanje zakonodaje in izvedbenih aktov, pa tistih na področju pokojninskega sistema, socialnega varstva, zdravstva in bivalne kulture.
- Redno se bomo morali srečevati s poslanci državnega zbora in z občinskimi svetniki. V našem časopisu in na spletu bomo sproti objavljali rezultate pogovorov in srečanj.

Večja učinkovitost in prepoznavnost zveze

- Izpeljati moramo letna informativno-izobraževalna srečanja funkcionarjev v društvih in pokrajinskih zvezah in odgovornih za posamezna vprašanja.
- Na upravnem odboru moramo vnovič pretehtati umestnost letnega srečanja upokoencev.
- V pripravah na festival za tretje življenjsko mora sodelovati več članov ZDUS, in to predvsem pri vsebinskih vprašanjih.
- Še naprej moramo iskati racionalno rešitev za hotel v Rogaški Slatini.
- V uradu ZDUS bomo še v naprej iskali denar za projektno delo in ga razdelili med društva in pokrajine, ki se bodo vključili v projekte.

Okrepiti komunikacijo med tremi nivoji organiziranosti

- Medsebojno komuniciranje je ena od šibkejših točk organizacije. Čim prej moramo društva opremiti z računalniki in ljudi po društvih usposobiti za delo z računalnikom.
- Prenovljene spletne strani že pol leta delujejo, začeli pa smo priključevati spletni strani DU in PZDU in pripravljati nove strani.
- Obveščevalec ZDUS plus bo izšel desetkrat na leto. Društva in pokrajinske zveze bodo dobivale po 5 brezplačnih izvodov vsake številke, prav tako pokrajine.
- V glasilu Vzajemnost bomo ohranili štiri strani in jih namenili obveščanju članov ter potencialnih članov o delu ZDUS.

Pokrajinski nivo

- Pokrajinske zveze so nujne za vzdrževanje dobre komunikacije med zvezo in njenimi ustanovitelji - društvi upokoencev.
- Pokrajinske zveze morajo postati mesto, kamor bodo društva upokoencev naslavljala svoje pobude, zahteve in prošnje.
- Pokrajinska zveza bodo organizator letnih srečanj svojih DU, skrbele pa bodo tudi za pripravo pokrajinskih srečanj športnikov in pevcev.
- Pokrajinska zveza mora pripraviti letni načrt komuniciranja s poslanci državnega zbora in z državnimi svetniki, izvoljenimi na njihovem območju.

Lokalni nivo

Društva naj v letu 2009 nadaljujejo s programi, ki že potekajo, zaradi stisk, v katerih so se znašli upokoenci, pa morajo posvetiti kar največ pozornosti socialnim programom.

Vodstva DU morajo okrepiti sodelovanje z organi lokalne skupnosti in povečati vpliv na reševanje težav ljudi v stiski, zlasti pa starejših.

Vsa DU bodo namenila po 1 evro od plačane članarine za delo urada zveze in pokrajinskih zvez.

Društva, kjer so domovi za starejše, bodo spremljala delo domov, prav tako bodo spremljala pomoč na domu in delo patronažne službe.

Zaključek

Pred nami je čas, ko se bomo morali organizirati racionalno in modro, da bomo zavarovali pravice starejših. Vsi, zlasti pa funkcionarji društev, pokrajini in zveze bomo morali narediti več za krepitev enotnosti in zunanje podobe zveze. Pri svojih akcijah in reakcijah ne smemo pozabiti, da smo vsi prostovoljci, da smo združenje ljudi dobre volje, ki se združujemo zato, da pomagamo drug drugemu.

Celoten dokument je objavljen na www.zdus-zveza.si

Statut vpisan v register društev

Končno nam je po večletnih prizadevanjih uspelo sprejeti nov statut Zveze društev upokoencev Slovenije. Po obsegu se morda novi statut bistveno ne razlikuje od dosedanjega, po vsebini pa gre za pomembne novosti. Do tega spoznanja lahko pridemo ob temeljiti preučitvi posameznih določb.

Statut je 30. septembra 2008 sprejel izredni občni zbor, ki se ga je udeležilo 52 od skupno 77 članov, ki so posodobljen in z zakonom o društvih usklajen statut zveze sprejeli z večino glasov vseh navzočih. Upravna enota Ljubljana je na podlagi 17. člena zakona o društvih (Uradni list RS, št. 61/06) na zahtevo ZDUS 26. novembra 2008 izdala odločbo, da se v register društev vpiše sprememba temeljnega akta.

Naj na kratko vnovič povzamemo bistvene rešitve novega statuta zveze. Predvsem je treba poudariti, da so cilji in naloge DUS zelo

konkretno in jasno določeni. Povsem na novo pa je v statutu določena vloga pokrajinskih zvez društev upokojencev (PZDU) in posledično tudi njihove naloge ter razmerja med PZDU in ZDUS. PZDU so bile ustanovljene po letu 2000, ker je prevladalo spoznanje, da je potrebno zagotoviti sodelovanje in koordiniranje upokojenskih organizacij po posameznih območjih na nižji ravni od ZDUS. Tudi naloge PZDU so zato v novem statutu konkretno določene. Spričo take statutarno ureditve organiziranosti upokojenskih organizacij je nujno potrebno dopolniti in spremeniti temeljne akte tako DU kot PZDU.

Upošteva je novi zakon o društvih, sprejet v letu 2006, bi bilo koristno, da bi vsaj večja DU v svojih temeljnih aktih določila tiste naloge, ki jih na področju socialnega varstva, morda tudi zdravstva itd. opravljajo v javnem interesu, kajti v skladu z zakonom društvo ne more pridobiti statusa društva, ki deluje v javnem interesu, če v svojem temeljnem aktu nima opredeljenih takšnih nalog. ZDUS je tak status priznan že na podlagi zakona o humanitarnih organizacijah.

Kako naj se spremenijo temeljni akti upokojenskih organizacij? Dopolnitve so potrebne še zlasti v razmerju med lokalno, regionalno in tudi državno ravni. Upošteva je naloge, ki so konkretizirane v statutu ZDUS, bodo lahko tudi napotilo za konkretizacijo nalog v DU in v PZDU, pri čemer pa bo seveda treba upoštevati tudi posebnosti posameznih lokalnih in regionalnih okolij. Dolgoživost slovenske družbe vsekakor zahteva, da se z obvladovanje njenih posledic soočijo tudi DU. Varno in kakovostno življenje starejših bo odvisno tudi od ustvarjalnega delovanja upokojenskih organizacij na vseh ravneh, še zlasti pa v lokalnih okoljih. Na ravni pokrajin in države bo potrebno aktivno sodelovati pri oblikovanju takšnih politik, ki bodo dejansko zagotavljale temeljno paradigmo človeštva, t. j. dostojno življenje skozi ves življenjski cikel.

V skladu z novim zakonom o društvih se je treba zavedati, da članstvo v DU temelji na prostovoljni osnovi, da se zanj odločamo

zaradi uresničevanja interesov, ki jih lahko v upokojenskih organizacij uspešneje uresničujemo, kot bi jih lahko individualno, kot posamezniki. Prav zato se je treba zavedati, da je članarina temeljni vir prihodka DU. Ker se upokojenci prostovoljno odločamo tudi za svojo učinkovitejšo organiziranost na ravni pokrajin (PZDU) in države (ZDUS), moramo del zbrane članarine zagotavljati tudi za njihovo delovanje.

Ker gre za temeljni akt ZDUS, s katerim mora biti temeljito seznanjena celotna upokojenska javnost, smo se odločili, da ga bomo objavili v posebni brošuri s spremljajočimi pravilniki. Naj še opozorimo, da se bodo morali organi ZDUS na novo konstituirati v skladu z novim statutom, dosedanje organe pa bo treba razrešiti. Iz prehodne določbe novega statuta (52. člen) namreč nedvoumno sledi, da je to potrebno opraviti, potem ko je statut potrdil pristojni upravni organa za notranje zadeve.

Članarina za leto 2009

V zadnjem času smo na ZDUS namenili veliko energije in pozornosti višini članarine ZDUS in PZDU ali 1 evru. Dogovor o plačevanju članarine je, pod točko, 9 9. decembra 2008 obravnaval tudi upravni odbor ZDUS in sprejel naslednja sklepa:

- Članarina ZDUS za leto 2009 je 0,5 evra na člana s plačano članarino. Društva naj nakažejo članarino na račun ZDUS št. 05100-8010471821. V namenu plačila obvezno navedite Plačilo članarine.
- Upravni odbor priporoča PZDU in DU, da naj bo za leto 2009 članarina za posamezne PZDU 0,5 evra na člana s plačano članarino. Društva naj članarino nakažejo neposredno na račun posamezne PZDU.

O drugih tehničnih vprašanjih bomo pripravili še natančno navodilo, ki ga bodo blagajniki in računovodje obravnavali na januarskih in februarskih seminarjih.

Bogdan Urbar, tajnik ZDUS

Obvestila

Statistično poročilo za leto 2008

Obrazce smo 27. 11. 2008 poslali vsem društvom upokojujencev in vsem pokrajinskim zvezam društvom upokojujencev. Če obrazca nimate, ga najdete na naši spletni strani www.zdus-zveza.si pod obvestili ali pa nas pokličite na tel. št.: 01-519-50-86.

Dostava podatkov za odmero dohodnine

V Uradnem listu RS, št. 108/2008, je objavljen pravilnik o dostavi podatkov za odmero dohodnine za leto 2008. Rok za oddajo je 25. 1. 2009.

Program WDOHOD2008 za vnos in pripravo podatkov za odmero dohodnine za leto 2008 je na voljo na naslovu: http://edavki.durs.si/OpenPortal/Doc/Durs/Download/KPD/Setup_WDohod.zip.

Oddaja podatkov na davčno upravo, ki je letos možna samo prek zasebnega portala eDavki <http://edavki.durs.si> bo možna predvidoma od petka 9. 1. 2009 dalje. Hkrati bo zagotovljena tudi možnost testiranja pravilnosti pripravljenih podatkov in oddaje po elektronski poti na testnem portalu <http://beta.edavki.durs.si>.

Objavljamo nekaj izvlečkov iz brošure Podatki za odmero dohodnine za leto 2008 - novosti - december 2008, ki je v celoti na voljo na spletu www.durs.gov.si/si/aktualno/dohodnina_2008/

Iz brošure Podatki za odmero dohodnine za leto 2008

Procesne novosti

- V zvezi z dohodnino 2008 je mogoče podatke posredovati izključno v elektronski obliki prek sistema eDavki na spletni naslov: <http://edavki.durs.si>. To pomeni, da podatkov ni več mogoče posredovati na zgoščenkah in disketah ali celo na papirju. Prav tako ni več mogoče oddati podatkov na odprtem portalu eDavki.

- Tako kot v preteklosti bo tudi za leto 2008 davčna uprava zagotovila program za vnos, pripravo in oddajo podatkov za odmero dohodnine (wDohod_2008), ki ga bo mogoče dobiti na internetu (naslov: <http://www.durs.gov.si> in <http://edavki.durs.si>) ali na davčnem uradu ali izpostavi davčnega urada. Program ne bo podpiral vnosa, priprave in oddaje VIRPN1.DAT in VIRINVK.DAT.

Kdo so zavezanci za sporočanje podatkov?

To so predvsem izplačevalci dohodkov: pravne osebe, samostojni podjetniki.

Varstveni dodatek letos

V skladu z veljavno pravno ureditvijo lahko letos uresničujejo pravico do varstvenega dodatka oz. jo na novo pridobijo upokojujenci (starostni, invalidski, družinski in vdovski), če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- če je njihova pokojnina nižja od mejnega zneska, ki po zadnji uskladitvi pokojnin v novembru 2008 znaša 422,20 evra;
- če izpolnjujejo dohodkovni cenzus na družinskega člana, ki znaša 422,20 evra v letu 2009;
- če izpolnjujejo premoženjski cenzus, ki znaša, upoštevajoč premoženje upokojujencev in družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, v letu 2009 - 23.684,78 evra.

Z zakonom o varstvenem dodatku, ki velja od 1. februarja 2008 se je položaj upravičencev do varstvenega dodatka k pokojnini, izboljšal. Prej je bila zgornja meja določena z osnovo za odmero dodatnih pravic, po novem pa jo pogojuje mejni znesek. Varstveni dodatek se usklajuje v istih rokih kot pokojnina. Mejni znesek v višini 422,20 evra se bo torej uskladil že ob februarjski uskladitvi pokojnin, saj predstavlja 81,6 odstotka najnižje pokojninske osnove, ki je po zadnji uskladitvi pokojnin 517,40 evra.

Najvišji del vdovske pokojnine letos

Del vdovske pokojnine je odvisen od več z zakonom določenih omejitev. Vdovcu ali vdovi se poleg lastne pokojnine izplačuje tudi 15 odstotkov vdovske pokojnine. To je prva omejitev. Druga določa, da je lahko del vdovske pokojnine največ 15 odstotkov povprečne mesečne pokojnine, izplačane v predhodnem letu. Tretja omejitev pa določa, da je lahko skupna višina lastne in dela vdovske pokojnine največ znesek starostne pokojnine moškega, odmerjene od najvišje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe.

Svet ZPIZ je na seji dne 9. 1. letos, upoštevajoč veljavno pravno ureditev in zadnjo uskladitev najnižje pokojninske osnove, sprejel sklep, da je lahko del vdovske pokojnine od 1. 1. letos dalje največ 83,39 evra, skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine pa 1.655,68 evra.

